

Recenzja

S. I. GENKAL & I. S. TRIFONOVA 2009. **Diatomowe vodorosli planktona Ładożskiego jezera i vodoemov ego basejna (Diatoms of the plankton of Lake Ladoga and waterbodies of its basin)**. 81 str., 87 tabl. Rossijska Akademia Nauk, Rybinsk.

Okrzemki jeziora Ładoga, największego jeziora w Europie (powierzchnia jeziora ponad 18 000 km², średnica 123 km, głębokość 230 m), leżącego w północno-zachodniej Rosji, były przedmiotem zainteresowania wielu autorów od drugiej połowy XIX w. i obiektem badań w mikroskopach świetlnych. Wśród tych badaczy jest też Polak, Stanisław Wisłouch, znawca flory glonów Rosji i Polski z przełomu XIX i XX w.

Pod koniec lat 90. ubiegłego stulecia wybitni diatomolodzy rosyjscy, Sergiej Genkal i Irina Trifonowa rozpoczęli nad nimi studia w mikroskopie elektronowym (publikacje z lat 2001–2006). W latach 2001–2003, w miesiącach letnich i jesiennych, zebrano obfite materiały z litoralu i z centralnej części jeziora oraz z rzek wpływających do niego i wypływającej rzeki Newy. Recenzowana książka jest podsumowaniem ich opracowania. Zawiera dokumentację 435 taksonów należących do 67 rodzajów okrzemek centrycznych i pierzastych (z klasy *Centrophyceae* i *Pennatophyceae*) a także 61 określonych tylko do rodzaju (11 taksonów *Navicula*, 6 *Pinnularia*, 5 *Diploneis*, *Eunotia*, *Gomphonema* i *Nitschia*, 4 *Naviculadicta*, 3 *Achnanthes*, *Aulacoseira*, *Encyonema*, *Fragilaria* i *Neidium*, 1 *Cocconeis*, *Frustulia*, *Hippodonta*, *Planothidium* i *Stauroneis*). Jest tam też 47 taksonów nowych dla flory Rosji i 30 nowych dla jeziora Ładoga, w tym wiele gatunków wcześniej nowo opisanych lub nadzwyczaj rzadko spotykanych. Jak zwykle w planktonie, oprócz gatunków planktonowych było wiele gatunków typowych dla osadów dennych. Każdy takson został sportretowany w mikroskopie skaningowym (w sumie 900 fotografii), opatrzony krótkim opisem, miejscami znalezienia i uwagami o ekologii; podano też używane wcześniej synonimy. Dokładny opis i charakterystyka fizjograficzna jeziora Ładoga i jego rzek, historia badań ich planktonu i omówienie metod pracy jest przedmiotem wstępnych rozdziałów. Jest też charakterystyka zbiorowiska okrzemek planktonu jeziora i łączących się z nim rzek, w tym omówienie składu gatunkowego, rozprzestrzenienia i zmiany sezonowe. Są też portrety ważniejszych, wcześniejszych badaczy planktonu jeziora Ładoga: E. Bałachoncewa, N. Pietrowej i N. Dawidowej, a także autorów opracowania. Omawiana monografia jest kolejną rosyjską wartościową pozycją w literaturze diatomologicznej dotyczącą dużego i interesującego obiektu hydrologicznego. – JADWIGA SIEMIŃSKA, *Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, ul. Lubicz 46, PL-31-512 Kraków, Polska.*